

Inatsisartunut ilaasortaq
Aleqa Hammond
maani

§ 36, imm. 1-imut tunngasoq - 2010-172: Avanersuarmi peqqissutsimik misissuineq

6. oktober 2010
Sagsnr.
Dok. Nr. 467597

Avanersuarmi timmisartorsuup nakkarsimanerata kingunerisaanik innuttaasut peqqissusaannik mingutsitsinerullu sunniuteqarsimaneranik misissuineq Naalakkersuisunit upernaag 2010-mi ingerlanniarneqalersaarsimasoq sumut killinnersoq apeqqutigaaara
(Aleqa Hammond, Siumut)

Postboks 1160
Tlf: 34 50 00
Fax: 32 55 05
3900 Nuuk
Email: pn@nanoq.gl
www.nanoq.gl

DIIS-ip nalunaarusaata 2009-mi augustimi saqqummiunneqareernerata kingorna Avanersuarmi innuttaasut peqqissusaannik misissuisoqassasoq, taannalu 2010-mi upernaakkut aallartinneqassasoq, Naalakkersuisut aalajangersimaneranik tunngaveqartumik apeqqummut Naalakkersuisut qujapput.

Avanersuarmi peqqissutsimik misissuineq 2010-mi upernaakkut Naalakkersuisut aallartitippaat. Misissuineq Statens Institut for Folkesundhed (SIF), Syddansk Universitet, suleqatigalugu ingerlanneqarpoq, misissuinerlu danskit peqqissutsimut ministereqarfiannit tamakkiisumik aningaasalersorneqarpoq.

Misissuineq sisamanut agguataarlugu ingerlanneqarpoq:

Innuttaasut peqqissutsip ilusaata allannguutaanut aammalu toqqissisimanginnerminnut isumaannik apersuilluni misissuineq

Statens Institut for Folkesundhed (SIF) 2010-mi martsimi Qaanaami tikeraartiluni apersuinerlik 23-nik akunnerup affaata akunnerullu ataatsip akornanni siviussuseqartunik ingerlatsivoq. Apersuinerit taakku allattuganngortinneqarput, maannalu misissoqqissaarneqarlutik.

Toqusunik nappaassuarmillu kræftimik nappaatilinnik nalunaarsuisarnikut misissuineq

SIF maanna Kalaallit Nunaanni toqusunik nalunaarsuisarfiup aamma kræftertunik nalunaarsuisarfiup allattugaataat tunngavigalugit Avanersuarmi toqqutaasunik aamma nappaassuup kræftip qanoq atugaatigineranik misissuivoq. Avanersuarmi toqqutaasartut nappaassuarmillu nappaateqarneq, aamma inuit 1968-imili Moriusami najugaqarsimasut akornanni, Kalaallit Nunaata sinnerani toqusartunut nappaassuarmillu nappaateqartunut sanilliullugit misissorneqarput.

Innuttaasunik misissuineq

SIF-ip 2010-mi augustimiit septembarimut Qaanaami, Siorapalummi, Qeqertani Moriusamilu inersimasut peqataarusuttut tamaasa (17-it sinnerlugit ukiullit) paa-sissutissanik katersuiffigai, periuseq 2005-miit 2009-mut Kalaallit Nunaanni innuttaasunik misissuinerne atorneqarsimasoq atorlugu. Misissuineq ilusilersorneqarpoq inernerit Avanersuarmut tunngasut toqqaannartumik inernernut nunap sinneraneersunut sanilliussinnaalerlugit. Katillugit inuit 283-it, innuttaasut 62 %-iisa missaannut naapertuuttut, misissuinerne peqataanissamut neqeroorfigineqarput.

Innuttaasunik misissuinerne pineqarput soorlu sivisuumik napparsimasimaneq, peqqissutsimik nammineq nalilersuineq, imminut toqunniarnermik eqqarsarneq aamma imminut toqunniarneq, sukcorneq, uummatip taqaatigut nappaateqarneq, aap naqitsinerata qaffasinnera, nerisat, pujortarneq, imigassaq aamma timip aalattarnera, kiisalu akuutissanik nalinginnaasumik avatangiisiniittussaannigitsunik timip akoqarnerata misissuiffigineqarnera.

Aammattaaq Avanersuarmi, Kalaallilli Nunaata sinnera pinnagu, ammikkut nappaateqartarnermut, nunami mingutsinneqarsimasinnaasumi angalasarnermut kiisalu peqataasut plutoniumimik sunnertissimasinnaanerminni nappaatinut nammineq atatitaannik misissuisoqarpoq.

Paasissutissat apersuinikkut, apeqqutinut immersugassiakkut, aammik, quumik kukinnillu misissugassanik tigusinikkut, kiisalu timimik misissuinerne katersorneqarput. Timimik misissuinerne tassaapput: uummatisuineq, taqqanik qinguartaaneq, angissutsimik oqimaassutsimillu uuttortaaneq, siffissatigut/qitikkut uuttortaaneq, timip katitigaaneraneq uuttortaaneq, timip qanoq aalatsigineranut sanilliullugu uummatip qanoq sulitigineranik uuttortaaneq aamma aap naqitsineranik uuttortaaneq.

Naatsorsuutigineqarpoq SIF misissuinerup ilaanut nalunaarusiaminik Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfimmut tunniussissasoq 2011-mi august-septemberimi.

Qaammarfigitissimasut ataasiakkaat peqqinnerannik misissuinerit

2011-imi upernalernerani Avanersuup Kommunerisimasaani innuttaasut tamar-mik, qinngornernik navianartorsiortinneqarsimallutik isumaqartut, ataasiakkaarlutik peqqinnikkut misissortinnissaminnik neqeroorfigineqassapput. Misissortinnissamut neqeroorutit 1968-imi pisimasumut atatillugu ataasiakkaat toqqissisimanginnerannut peqqissusaannullu kinguneqarsimasinnaaneranut naleqqiullugit isiginiarneqassapput.

Misissuinerit sapinngisamik nakorsanit Kalaallit Nunaanni sivisuumik misilittagalinnit, aammalu ajornanngippat kalaallisut oqaaseqartunit ingerlanneqassapput. Nakorsat suleqatigiit peqqinnermik misissuinerup inernerne ilisarnarunnaarsillugit allakkatigut nalunaarusiorlutik Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfimmut nas-siussissapput.

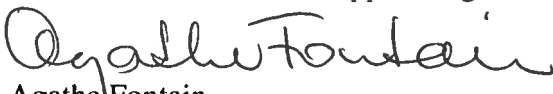
Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfik suliniutip ingerlanneqarnissaanut aamma innuttaasunut kiisalu Naalackersuisunut nalunaaruteqartarnissamut akisussaavoq.

Naalackersuisut kissaatigaat politikkikkut ataatsimiititaliat attuumassuteqartut saniatigut innuttaasut siulliullutik misissuinerup inernerinik pisortatigoortumik paasitinneqartassasut.

Misissuinerit akissutit, soorlu aammik misissugassamik tigusaneersut, peqataasunut ataasiakkaanut nassiunneqassapput najugarisami peqqinnissaqarfimmut pisariaqartitsineq naapertorlugu attaveqarnissaq siunertaralugu.

Agguataarlugit misissuinerit tamarmiusut ineneri ilisarnarunnaarsillugit Qaanaami innuttaasunik ataatsimiiitsinikkut innuttaasunut nalunaarutigineqassapput, naatsorsuutigineqarpoq 2011-mi august/septemberimi pissasoq. Tamatuma kingorna misissuinerup ineneri tamanut nalunaarutigineqarumaarput.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Agathe Fontain

SIUMUT INATSISARTUNI ILAASORTAATITAT / LANDSTINGSGRUPPEN

Nuuk, septemberip 24-at 2010

Inatsisartut suleriaasianni § 36 immikkoortoq 1 naapertorlugu matumuuna
Naalakkersuisunut apeqquteqarpunga, ima ittumik:

**Anersuarmi timmisartorsuup nakkarsimanerata kingunerisaanik innuttaasut
peqqissusaannik mingutsitsinerullu sunnuteqarsimaneranik misissuineq
Naalakkersuisunit upernaag 2010-mi ingerlanniarneqalersaarsimasoq sumut
killinnersoq apeqqutigaara.**

(Inatsisartuni ilaasortaq Aleqa Hammond, Siumut)

Tunngavilersuut:

DIIS nalunaarusiap saqqummereernerata kingorna aaliangerneqarsimavoq
Avanersuarmi innuttaasut peqqissusaannik misissuisoqassasoq, tamannalu 2010-p
upernaavani ingerlanneqarluni naammassineqassasoq.

Maanna tusarsimanginnakku misissuinerup inerneranik, taamaammat
paaserusuppara suliaq sumut killissimanersoq aammalu missuinermik kikkut
peqataatinneqasimanersut aammalu missueriaaseq qanoq ittoq
atorneqarsimanersoq paaserusullugu.

Apeqqutima ullut suliffiusut qulit qaangitsinnagit akereerneqassaaq.

Ikinngutinnersumik inuulluaqqusillunga
Aleqa Hammond, Siumut